

Období socialismu z etnologické perspektivy ETBB103 – sylabus předmětu

Vyučující: Mgr. et Mgr. Oto Polouček, poloucek@mail.muni.cz

Konzultační hodiny po domluvě e-mailem v knihovně UEE

Cíle předmětu

Studující budou seznámeni se základními přístupy, metodami a tématy studia období socialismu z etnologické perspektivy. Získají interdisciplinární přesah v kontextu studia soudobých dějin a budou schopni pracovat s prameny nejrůznější provenience, které se vztahují ke zkoumanému období.

Seznam přednášek

- 1) **25. 9.** Úvod do studia období socialismu – přístupy, vědecká pracoviště, dostupné prameny, koncept soudobých dějin jako subdisciplíny
- 2) **9. 10.** Období socialismu a etnologie – témata, projekty a výzkumy současnosti realizované během období socialismu, zájem etnologů a antropologů o socialismus po roce 1989
- 3) **23. 10.** Venkov za socialismu jako prostředí etnologického výzkumu – kolektivizace, proměny vesnické společnosti
- 4) **6. 11.** Zájem o každodenní život v období socialismu
- 5) **20. 11.** Subkultury, volný čas a aktivity mládeže za socialismu – „ostrůvky svobody“, underground, tramping
- 6) **4. 12.** Folklor ve službách ideologie, národnostní menšiny za socialismu

Výukové metody

- 1) **Přednášky** – kontaktní výuka.
- 2) **E-learning** – pilíř kurzu, **obsahuje podrobné a aktuální pokyny a informace, slouží k odevzdávání úkolů.** Do kurzu na adrese elf.phil.muni.cz budou studující automaticky zapsáni. V Elfu je taktéž možno najít aktuální počet bodů potřebných k absolvování kurzu. Elf bude dostupný na začátku semestru.
- 3) **Semestrální projekt – terénní výzkum** – postupné vypracování dílčích úkolů, jako součásti semestrálního projektu, jehož prezentace bude výstupem kurzu.

Požadavky na úspěšné absolvování kurzu

Studující získávají body za účast na přednáškách, úkoly a závěrečnou prezentaci. Nejvýše je možno získat **20 bodů**. **K úspěšnému absolvování kurzu je třeba získat 16 bodů.** Úspěšné splnění aktivity je vždy ohodnoceno přesně stanoveným počtem bodů (body nebudou přidělovány na základě kvality odevzdaného úkolu tzn. za závěrečnou prezentaci získá student 8 bodů, nikoli například 6, pokud bude práce méně kvalitní). Body neslouží k hodnocení kvality ale k deklaraci průchodu kurzem. Kvalita úkolů přijatých i vrácených k přepracování bude zhodnocena písemným komentářem.

Bodově hodnocené aktivity

- 1) **Účast na přednáškách:** celkem se uskuteční šest přednášek. **Účast na každé přednášce je hodnocena jedním bodem.** Celkem za šest přednášek je možno získat **6 bodů**.
- 2) **Dílčí úkoly:** úkoly na sebe navazují a jejich pilířem je **příprava realizace rozhovoru s pamětníkem**, který se v rámci životopisného vyprávění či polostrukturovaného rozhovoru zaměří na některé z dílčích témat souvisejících se zájmem o socialismus. Studující si téma vyberou ze seznamu nebo navrhnou svoje. **Za každý úkol studující získají 2 body, celkem za 3 úkoly 6 bodů.**

Dílčí úkoly, jejich bodové hodnocení a termíny odevzdání

2.1. Volba tématu výzkumu: studující si zvolí téma svého terénního výzkumu ze seznamu nebo navrhne vlastní. Výzkumný záměr charakterizuje jednou až třemi větami v e-learningovém formuláři.

Termín odevzdání 13. 10. 2017. 2 body.

Tematické okruhy

- Volný čas za socialismu
- Členství v mládežnických či jiných společenských organizacích za socialismu
- Každodenní život na vesnici či ve městě za socialismu
- Dodržování a proměna tradic za socialismu
- získávání zboží a surovin za socialismu, strategie přežití a životní standard, budování domu či chaty, „šedá“ ekonomika
- odraz „velkých“ dějin“ v každodenním životě a kolektivní paměti (kolektivizace, pražské jaro a okupace, čistky na začátku tzv. normalizace, sametová revoluce)
- návrh vlastního tématu

2.2. Příprava na rozhovor: studující pomocí Elfu odevzdají text, ve kterém specifikují svůj výzkumný záměr za užití dostupné literatury (citace nejméně ze tří studií, které se tématu věnují). Dále představí vytipovaného narátora, se kterým bude realizován rozhovor, nastíní jeho vztah k tématu a specifikují dvě výzkumné otázky. *V období mezi druhým a třetím úkolem se předpokládá samotná realizace rozhovoru.* Požadovaný rozsah tři normostrany. **Termín odevzdání 2. 11. 2017. 2 body.**

2.3. Protokol o rozhovoru: studující odevzdají stručnou zprávu o realizaci rozhovoru, ve kterém nastíní jeho průběh a okolnosti, které jej mohly ovlivnit. Specifikují základní témata, která byla v rozhovoru probírána a zhodnotí v několika větách zajímavé či k další interpretaci vhodné motivy, které byly během rozhovoru nastíněny a vztahují se k tématu, které si studující zvolili. Požadovaný rozsah tři normostrany. **Termín odevzdání 30. 11. 2017. 2 body.**

3) Závěrečná prezentace realizovaného terénního výzkumu

Ve zkuškovém období, v rámci stanovených zkušebních termínů, studující přednese prezentaci, v níž zhodnotí své výzkumné projekty. Délka prezentace 10 minut. 8 bodů.

Rekapitulace požadavků na úspěšné ukončení předmětu		
1. účast na přednáškách	během semestru	6 x 1 bod
2. 1. volba tématu výzkumu	odevzdání 13. 10.	2 body
2. 2. příprava na rozhovor	odevzdání 2. 11.	2 body
2. 3. protokol o rozhovoru	odevzdání 30. 11.	2 body
3. závěrečná prezentace	Zkuškové období	8 bodů
K úspěšnému zakončení je nutno získat 16 bodů		Celkem 20 bodů

Tipy a doporučení

- Semestrální projekt je možno realizovat ve dvojici, požadavky jsou však dvojnásobné (dva rozhovory, výzkumný záměr a protokol o rozhovoru vždy na 6 normostran).
- neváhejte kontaktovat vyučujícího za účelem doporučení vhodné literatury ke zvolenému tématu.
- přepis rozhovorů není vyžadován, záleží na studujících, zda jim vyhovuje pracovat spíše s nahrávkou či přepisem.

